

Særligt vanskelige betinget domfældte.

Erfaringer fra

Dansk Forsorgsselskabs ungdomspension i København.

Af forstander EIGIL BRINCH.

— *den domfældte løslades til Dansk Forsorgsselskabs foranstaltning.*

I forsorgsselskabet er det en almindelig erfaring, at der særligt i den første del af tilsynsperioden skal arbejdes intensivt for at mindske risikoen for recidiv, og at det endog kan blive afgørende, hvorledes de første dage forløber. Derfor sørger man allerede under personundersøgelsens udarbejdelse for at træffe forberedelser, således at man kan stå klar med relevante midler, den dag hvor løsladelse finder sted. Særligt påkrævet er det i de tilfælde, hvor klienten ikke har noget sted at bo — eller bør søges fjernet fra et uheldigt milieu.

Citat fra formandens indvielsestale på Brøndbyhus den 23. januar 1957.

„— Selskabet står meget ofte overfor, at de unge, som selskabet skal føre tilsyn med, er i en sådan situation — bolig- og arbejdsmæssigt — at man kun har mulighed for at kunne gennemføre en bestemt arbejdsplan for dem, hvis man kan få dem ud af deres tidligere milieu. I en del tilfælde er problemerne omkring dem så store, at det vil være nødvendigt for kortere eller længere tid at have dem anbragt et sted, hvor de kan falde lidt til ro, og hvor man har mulighed for med omtanke at finde ud af, hvori deres problemer består, hvordan de kan løses og hvilken arbejdsmæssig placering, man skal søge gennemført for dem. Det er til disse vanskelige tilfælde, denne ungdomspension er oprettet —“.

De vanskelige tilfælde.

Blot inden for gruppen betinget dømte blev 382 mand sat under tilsyn i Storkøbenhavn i 1957. Hist og her i denne strøm dukker de såkaldte vanskelige tilfælde op. Typen ser ofte sådan ud: Gennem de sidste 2—3 år har han ikke haft fast arbejde. Har levet „på nas“ derhjemme, hvor forældrene — faderen og dennes nye kone — efterhånden er blevet grundigt irriterede på „denne hvalp, som ligger og flyder i sengen og ikke gider at bestille et slag. Her er et politirend om bøder og skat. Nu må forsorgen ta' sig af ham. Han må lære at klare sig selv, li'som vi andre har gjort“. Skuepladsen er ofte et overbefolket milieu, hvor

der er kommet små halvsøskende, og den unge mand er i vejen. Dansk Forsorgsselskab må da anvise ham et logi og har hertil gjort brug af herberger, Kofoeds skole, arbejdstekniske skoler og mange flere.

I flere år har selskabet selv rådet over ungdomspension „Ringgården“ på Vesterbrogade, men her er kun plads til 8 klienter. Man havde desuden optagelseshjemmet „Stengården“ i Gladsaxe, hvor man måtte dele belægningen med Børneforsorgen. Denne institution var utidssvarende indrettet, og man valgte at afhænde den i 1956. Samme år købtes 2 tidligere hotelbygninger ved Brøndby Strand, og man gik igang med en grundig ombygning, som bragte den samlede etableringsudgift op på ca. 500.000 kr. Institutionen blev taget i brug tidligt i 1957.

Ungdomspension „Brøndbyhus“, Gl. Køge Landevej 793.

Institutionen ligger ca. 10 km fra bykernen i et ikke bypræget område. Langs facaden løber hovedvej 2, og denne travle færdselsåre imødekommer sikkert et behov hos den ungdom, som er vant til byens uro — medens modsatte behov kan dækkes i den stille have, som strækker sig ned til Køge bugt. Så godt som nabofri og i et udpræget sydstrandsmilieu er institutionen fortræffeligt placeret. Forbindelsen til København — til arbejde og fritid — er rigelig og varer kun en snes minutter.

Institutionen består af en 2-etages hovedbygning, som rummer 17 enkeltværelser og 2 store dobbeltværelser, lejlighed for en ugift medarbejder, samt opholds- og spisestue, hobbyrum m. m. En forbindelsesgang fører over til forstanderens villa, hvor der er værelser for det kvindelige personale.

„Brøndbyhus“ har vakt en vis opsigt på grund af en gedigen og smuk møblering i fællesrum og på værelserne, hvor der findes sofaseng, lænestol, rygebord og skrivebord samt indbygget håndvask og klædeskab. Overalt er farverne lyse og understreger et helhedspræg, som vist ikke er sædvanligt for en institution.

En af grundene til denne kvalitet er, at selskabet fra første færd ønskede, at anbringelsen på „Brøndbyhus“ skulle være en frivillig sag — et tilbud, som man kunne være bekendt.

Personale.

Personalet består af et forstanderpar og en forsorgsassistent. Hidtil har desuden en mandlig elev fra den sociale skole halvårsvis gjort praktiktjeneste i institutionen.

Forstanderens hustru forestår husførelsen og har til medhjælp en kokkepige og en stuepige og en timelønnet rengøringsassistent.

Sammenlignet med tilsvarende institutioner f. eks. lærlinge-hjem, der dog har et klientel af færre forsorgsmæssige og ad-

færdsræssige vanskeligheder og har en mindre fluctuation, er der på „Brøndbyhus“ et meget fåtalligt personale. Dette kan medføre — og har medført — en arbejdsræssig overbelastning, men har den fordel, at mange traditionelle institutionsvanskeligheder kan undgås.

 konomisk basis.

Driftsudgifterne kan anslås til ca. 140.000 kr.  rligt. Heraf dækker beboernes ugentlige betalinger — 55,00 kr. — ca. 50.000 kr. Resten af udgifterne dækkes ved refusion fra statskassen eller politikasserne.

Anbringelse af klienter.

Der anbringes fortrinsvis betinget dømte i alderen 18—25 år. Det er principielt frivilligt at tage ophold på „Brøndbyhus“. Selvfølgelig kan en klients situation, bedømt af selskabet, i sig selv indeholde nogen tvang, men kan klienten stille andre og acceptable forslag, så vil man kun sjældent ved f. eks. at henvise til vilkår om ophold og arbejde sætte hårdt imod hårdt og gennemtvinge en anbringelse.

Denne linie ligger i forlængelse med selskabets almindelige indstilling i tilsynsarbejdet: Man vil helst søge resultaterne opnået ved at udøve „påvirkningens og overtalelsens kunst“. Mon ikke det er en dyd, som er gjort af den nødvendighed, at afsoning af den betingede dom separat s  sjældent finder sted?

Vi har derfor ment, at det ville være både urigtigt og uholdbart ved en tvangsanbringelse at påføre vore klienter et indgreb, som ikke er almindeligt overfor andre betinget domfældte. For hvordan man end vender og drejer det, så vil det virke frihedsindskr nkende at bo under samme tag som den tilsynsførende myndighed. Og det må være nok.

Arbejdet har altså kunnet udføres i en atmosfære af frivillighed, men jeg mener ikke, at arbejdet ville blive umuliggjort ved en mere tvangs-r ssig anbringelse. Har man først klienten inde på livet, må det til syvende og sidst komme an på et pædagogisk talent, om man kan dreje hans stemning fra modvilje til interesse.

Vi har ønsket en anbringelse lige f r, samme dag eller kort efter domfældelsen. Denne indstilling er blevet fulgt, således at der i 1957 og 58 er blevet anbragt henholdsvis 64 % og 89 % inden for 4 uger efter domfældelse.

Flertallet af anbringelser sker fra selskabets centralkontor, hvor vi i hvert enkelt tilfælde har haft lejlighed til at gennemse sagen og drøfte spørgsmålet med ledelsen. Ofte aflægger klienten et besøg på „Brøndbyhus“, f r han tager bestemmelse om indflytning.

Vi har søgt at finde det rigtige klientel — den tunge ende af

tilsynene. Dog har der været enighed om, at der også må være klienter, som er så groft belastede, at de alene kan vanskeliggøre arbejdet uden udsigt til, at de selv får noget ud af opholdet.

Derfor har det ved denne lejlighed været interessant for mig at undersøge, hvorledes det anbragte klientel stort set placerer sig i forhold til f. eks. samtlige betinget domfældte, som i 1957 er kommet under selskabets tilsyn.

Er det anbragte klientel rigtigt udvalgt?

Mine talmæssige oplysninger hidrører fra de første 20 måneder, „Brøndbyhus“ har været i brug. I denne tid har 88 klienter haft ophold, men 8 af disse var hospitanter, som selskabet ønskede anbragt et andet sted.

Fra de 80 fastboende fragår yderligere 8, nemlig 6 prøve-løsladte og 2 prøveudskrevne fra sindssygehospital. Resten består af 67 betinget domfældte og 5 med tiltalefrafald. De sidste holdes kun udenfor, hvor det af særlige grunde er rigtigst, idet jeg i det store og hele betragter dem som lige med det øvrige klientel.

Mine sammenligninger med alle betinget domfældte har kunnet foretages på 3 områder:

1. Straffetid.
2. Prøvetid/tilsynstid.
3. Særvilkår.

De nedenfor anførte tal angiver procenterne fra „Brøndbyhus“'s belæg, og de øvrige tal i parentes er fra de i 1957 betinget dømte.

Straffetiderne fordeles sig således: Indtil 3 måneders fængsel: 12 % (58 %), mellem 3 og 6 måneder: 48 % (34 %), og over 6 måneder: 40 % (8 %). Beboerne på „Brøndbyhus“ har således været idømt relativt høje straffe.

Kombination af prøve- og tilsynstid viser, at den middelstore sanktion 3 år/3 år er anvendt i 66 % (46 %) af sagerne, medens den mildere 3 år/2 år er anvendt med 27 % (31 %).

Vilkårene om ophold og arbejde havde 75 % (13 %), anbringelse på hjem 3 % (½ %), antabusbehandling 22 % (9 %) og psykiatrisk behandling 10 % (2 %). Ved domsafsigelsen har man altså skønnet, at en kraftigere reaktion med særvilkår har været særligt påkrævet i de tilfælde, hvor domfældte siden er anbragt på „Brøndbyhus“.

Til disse tal kan jeg endvidere føje, at 40 % af vore beboere har været anbragt i børneforsorgsinstitution, yderligere 18 % har været under tilsyn. — Deres milieu er i 60 % af tilfældene opløst ved skilsmisse, 10 % er opvokset hos enlige og 3 % var adoptivbørn, og i resten af tilfældene — 27 % — finder man ofte disharmoniske forhold i hjemmet (sindssyge, suicidalforsøg, langvarig sygdom etc.).

I 41 % af samtlige sager anføres, at en af forældrene har været forfalden til spiritusmisbrug. Som kuriosum kan anføres, at 54 af klienterne har været i berøring med værnepligt — 33 af disse var forud blevet kasseret og 21 blev indkaldt, men heraf hjemsendtes 9 med disciplinærstraffe.

Konklusionen er ganske klar: Vi har fået de „vanskelige tilfælde“, som vi skulle have, og det stemmer overens med mit indtryk af beboerne. Jeg tror ikke, at vi kan have dem meget ringere med den frihed, som gives under opholdet.

Husordenen.

Der opremses ganske kort nogle hovedregler, f. eks. må der ikke indføres spiritus i huset. Den normale hjemkomsttid er kl. 23, men der gives ofte tilladelse til, især på lørdage, at komme noget senere hjem. Indtil kl. 22,30 må der modtages gæster, også kvindelige. Det slås i husordenen endvidere fast, at alle beboere skal have arbejde, hvilket betyder, at vi hjemme må beskæftige de, som ikke har arbejde uden for huset. Ugelønnen er ca. 90 kr., hvorfra går bl. a. pensionsprisen.

Til disse regler er der i tidens løb blevet føjet en lang række „småregler“, som danner grundlaget for en naturlig disciplin og orden.

Fordele og ulemper ved institutionsanbringelsen.

Selv om der ved domfældelsen ikke eksisterer andre muligheder for vore beboere, så må vi gøre os klart, hvilke følger sammenhobningen af et sådant klientel kan få. Det må være vor opgave at gøre ulemperne så få som mulige.

Jeg møder af og til den opfattelse, at alt skal forsøges, før man opgiver at føre klienten igennem den almindelige tilsynsform. Heri ligger en betydelig mistillid til institutionsanbringelse. Det er jo også en almindelig erfaring, at i en institution kan der være fare for, at der breder sig en smitte fra de dårligste. Denne risiko må også forekomme hos os, men i ringere grad, thi en forudsætning for en sådan devaluering er, at der eksisterer en mere eller mindre homogen gruppe, som sammenholdes af had og trods over for institutionens hensigter. En sådan gruppedannelse kan hos os forhindres f. eks. af: Beboernes næsten ubegrænsede bevægelsesfrihed, deres udearbejde, det frivillige ophold og en gennemført individuel behandling. *Fordele* kan være, at man opretter en god orden og disciplin — at der stilles krav, som klienten ikke før har prøvet at opfylde, at man har ham nær ved et kvalificeret personale, som kan yde ham bistand, hjælpe ham til rette og prøve at sætte ind mod de skavanker, han har. Klienten kan måske få støtte af andre beboere — deres brist er jo forskellige — og f. eks. kan en „dummepeter“, som er arbejdsom, virke opdragende på den mere talentfulde, men luddovne.

Ulemperne fremkommer f. eks., hvis klientellet får en ensidig tendens, bl. a. af alkoholister, „trækkerdreng“ eller andre. Så vil det være vanskeligt at dæmme op for den skadelige påvirkning. En ulempe kan det også være, når institutionens regler er så stive, at de giver nederlag til den, som har nok i forvejen. Vi kan ikke være så smidige som et almindeligt tilsyn — vi har gjort os dette klart, og derfor arbejder vi ud fra den faste betragtning, at det er tilfældigt, når noget skal gælde for mere end een af vore beboere. De sædvanlige institutionelle behandlings-tendenser med system- og skemadannelser har vi holdt os fra livet — og har kunnet det fordi vor institution er så lille.

Behandlingen.

Jeg skal forsøge at give et nogenlunde kort referat af vort behandlingsmæssige arbejde, men finder det vanskeligt at undgå misforståelser. Thi hvis hovedvægten lægges på det ganske jævne, daglige liv og vor andel heri, så kan man få det indtryk, at vi er en slags „hyggeonkler“. Og omvendt vil det let gå sådan, at mere teoretiske betragtninger kan give indtryk af en sindrig resocialiseringsproces, som vi presser vore beboere igennem. Da kunne kællingen sige: „Tak du Gud, min søn, at du ikke kom under tilsyn“ — han sad i Vestre fængsel.

Det faktiske er, at behandlingen er en sammensmeltning af en ganske hyggelig praksis med samtale og samvær, og en teori, hvis hovedindhold er, at vi skal kende *situationen*, og *opgaven der stilles os* — og vide, hvilke *mål* vi har, hvilke *hjælpemidler*, og *hvorledes disse skal anvendes*.

Situationen og opgaven.

Det, at klienterne er straffede, er næsten det eneste, som de har fælles, og det karakteriserer dem kun, når de har begået kriminelle handlinger — vold, uterlighed, homoseksuel prostitution — der fortæller noget om deres egenart.

Vi har lært, at de alle har en væsentlig brist på et eller andet område. De kan være sinkeprægede såvel etisk, intellektuelt og emotionelt. Jeg har søgt at bedømme deres mentale og psykiske liv og har fundet frem til følgende tal af alle 80:

Lettere nervøse symptomer (neglebidning, søvnforstyrrelser, lettere hysteriske reaktioner)	14
Seksuelle afvigelser (homoseksualitet, uterlighed, ekshibitionisme)	7
Svære nervøse lidelser (angstanfald, besvimelse, suicidal-forsøg)	10
Udtalt mentalt abnorme og psykisk påfaldende (sindsyge, diagnostiserede psykopater, epileptikere)	10

Ialt 41

Halvdelen af samtlige beboere har således haft udtalte psykiske vanskeligheder.

Langt de fleste har rent praktisk klaret sig dårligt i tilværelsen, f. eks. viser en opgørelse over de sidste 20 beboeres beskæftigelsesforhold, at de har været arbejdsledige i halvdelen af tiden mellem deres 14½—19½ år.

Efter det fyldte 18. år stiger deres vanskeligheder på arbejdsmarkedet — da skal de klare flertallets normer og skal have „tariffen“.

Egentlig ønsker de ikke at leve på kant med samfundet, men enten kommer samfundet dem ikke ved eller også forstår de ikke rigtig, hvad det er. For dem er samfundet ofte blot et væsen, som skriver uforståelige breve og vil have penge. En mangelfuld opdragelse har tidligt infantiliseret deres sociale og politiske fornemmelser.

Mod disse unge og deres tilpasning arbejdsmæssigt, økonomisk og socialt virker hele den moderne mentalitet med „Drømmen om de 100.000“ — „Kvit eller dobbelt“ — „For 25 kr. ser De fjernsyn i aften“ — nedad med en farlig pædagogisk tendens. Dertil kommer, at samfundet har berøvet dem den stimulans, der kan ligge i, at „nøden banker på døren“.

Dog længes de efter at være som andre — de har behov for tøj, for penge og for en sød pige — men de har aldrig forstået, at der skal gøres en indsats for at få det. De har levet en tilværelse uden konturer og mål, og de trænger til at få hjælp, også ved at der bliver stillet krav til dem.

Målsætning — hjælpemidlerne og deres anvendelse.

Vi har ikke hentet normerne ned fra himlen. Vi ønsker, at vore beboere får arbejde — får ordnet deres økonomi — og at de alt ialt kommer lidt bedre til rette med tilværelsen.

Vi må i første omgang sigte mod et samarbejde mellem klienten og alle hans omgivelser, d. v. s. først og fremmest os. Dette samarbejde kan fremmes ved lyst eller tvang.

Lysten er lig med de behov, som er omtalt ovenfor — og kan fremmes, hvis klienten føler sig tryk overfor os og vore hensigter. Dertil kommer, at han, som „bor i hus“ med os, gerne vil mærke den anerkendelse, der møder ham, hvis han lever op til de forventninger, vi stiller til ham.

Tvangen kan bl. a. bestå i den konflikt, han kommer i overfor os, der har mødt ham med venlighed og ikke stillet større krav til ham, end han véd, han med rimelighed kunne honorere.

Tvangen, som kan ligge i truslen om afsoning af den betingede dom, har man til skade for behandlingen efterhånden elimineret — om den overhovedet nogensinde har eksisteret andet end på papiret. Jeg efterlyser hjælpemidler overfor den del af klientellet, som man kun kan komme i vej med, når tvangen i forhånden

måske kan give det lille skub, der gør, at man kommer igang. Jeg tror ikke, at tvangen kan være samarbejdets grundlag i en 2—3-årig tilsynsperiode, men der opstår situationer, hvor man har brug for en hurtig og effektiv indgriben. Jeg tænker hermed f. eks. på en smidig politimæssig bistand i en eller flere af de akutte situationer, der opstår i de vanskeligste tilsyn. Der går for meget papir og for meget tid til, før noget kan ske.

Vort eneste disciplinærmiddel har været bortvisning. I tidens løb er 10 bortvist og 3 bortgået — af disse recidiverede 9 hurtigt og ret groft. Der er noget forstemmende ved, at man i disse tilfælde står fuldstændig magtesløs.

Når samarbejdet er kommet godt igang, har man muligheden for at nå de mål, som jeg ovenfor har omtalt.

Arbejds-mæssigt overraskede det os i begyndelsen, at der mellem arbejdspladsen og den ringeste arbejdskraft ikke eksisterede nogen binding eller forpligtende følelse. Det første halvår var 36 klienter placeret i 86 arbejdspladser, og vi måtte reagere med krav om længerevarende beskæftigelse, hvorefter resultatet er blevet, at de sidste 36 klienter i 11 md. kun har været i 56 arbejdspladser. Dette er ikke alene opnået ved krav, men også ved positivt at gå ind i klienternes situation. Det gik op for os, at det afgørende i hver eneste arbejds-mæssige placering ikke blot var lejlighed og løn, men derimod, at vi på grundlag af samtaler med klienten, iagttagelser af de gøremål, vi på „Brøndbyhus“ tildeler ham, samt erfaringer fra tidligere beskæftigelser, hjalp ham ind i en branche, hvor han kunne arbejde mere lyst- og interessebetonet — selv om det under en første oplæring ikke gav den normale løn.

Vi har i hjemmearbejdet, hvor utallige iagttagelser kan fortælle meget om håndslag m. v., endvidere en mulighed for at vente de par dage eller flere, som ofte er nødvendige for at få den helt rigtige plads skaffet frem. Man må ikke tro, at dette hjemmearbejde er noget, som udstrækkes mere end nødvendigt — det gennemsnitlige er, at en beboer arbejder 2 uger på „Brøndbyhus“.

En konsekvens af klienternes tidligere arbejdsledighed og manglende forståelse for sociale forpligtelser er, at de som hovedregler ankommer med betydelige gældsforpligtelser. Der er skatterestancer for flere år — næsten konsekvent uden selvangivelse som ligningsgrundlag, de har letsindigt gjort brug af afbetalingssystemet, og både deres egne og andres ting repræsenteres i deres bagage ved lånesedler. De er ikke organiserede, og jeg mindes kun at have set 4—5 alm. flyttebøger til sygekassen.

Der er nok at tage fat på, og heldigvis har de fleste et ønske om at få bragt orden. Hvor dette ikke ligger i overfladen, kan det hurtigt fremkaldes. Jeg synes, at det er lykkedes for os hos fler-

tallet at skabe en forståelse for hele denne vigtige side af tilværelsen og lære dem, at det ikke er alt, man kan få for penge — men der er så lidt man kan få uden. Blandt beboerne har det udtryk dannet sig, at de på lønningsdagen skal „gøre regnskab“. Dette betyder ikke, at der ligger nogen bestemmelse om, at de skal betale andet end det, man ifølge et forud skitseret budget skal søge at få af vejen. Denne budgetlægning er et resultat af et samarbejde med klienten, hvor vi søger at lægge ansvaret over på ham og gøre ham aktiv. Samtidig læres han noget om skatteforhold — om baggrunden for at være organiseret arbejder og fordelene ved et medlemsskab i sygekassen. Han skriver selv alle blanketter og ansøgninger og trænes op i brugen af disse ting (folkeregister, flytning, optagelsesbegæring til sygekasse og fagforening, postforsendelser o. s. v.).

En opgørelse over det sidste halvår omfattende 40 beboere viser, at 30 af disse havde store skatterestancer, 13 er blevet a jour, 10 er godt på vej, og kun i 7 tilfælde er der ikke nået et tilfredsstillende resultat. I samme tidsrum er der indbetalt 4200 kr. i skat — de har været bidragydere på rodekontorerne, hvor de tidligere var nydere på socialkontorerne.

Målet med dette arbejde er — og det kan nås — at de helt a jour og med pænt tøj i skabet begynder at være „selvkørende“ og dertil har en fornemmelse af, at det er noget, som de selv har arbejdet for at nå og selv har betalt, og det lige til det frimærke, som de selv klæber på det sidste indbetalingskort, før de kan sige: Nu skylder jeg ikke nogen noget. At det er nået gennem måneders afsavn, forøger betydningen og den unge mands selvrespekt.

Sideløbende med dette specialt forsorgsmæssige arbejde søger vi at påvirke og hjælpe beboerne individuelt i deres almen vanskeligheder.

Vi betragter samværet — og særligt samtalen — som de vigtigste hjælpemidler. Vi prøver i det daglige at hjælpe de usikre og nervøse, og ofte må der ofres særligt mange timer med dem. Vi tager beboerne med i byen til fodbold, i biografen, i teater o. s. v., og det er godt derved at kunne være sammen med dem, og de får os at se på andre steder end „Brøndbyhus“. Den kvalitet deres bopæl har, og den frie husorden giver dem endvidere mulighed for at være sammen med deres pige på en ny og god måde. De har ikke haft gennemsnitsbefolkningens muligheder i den henseende og har godt af at lære, at man kan mødes andre steder end på cafeer, kaffebarer og gadehjørner. Et lyspunkt er derved bragt ind i deres tilværelse, og ofte betyder en god pige mere end alverdens forsorg.

Ved en almindelig pleje — understøttet af jævnlige lægebesøg — højnes deres personlige hygiejne og dermed deres velbefindende og selvtillid. Vor opmærksomhed må indstilles mod så små ting

som tandpleje, pænere briller, ordentlig frisure, skelen o. a., der trykker forfængeligheden — som jo er vort adelspatent som mennesker.

Antabuspatienterne søger vi støttet i kuren ved at hjælpe disse klienter, som ofte er ensporede og stereotype med symptomer på visse angsttilstande, med at bringe særligt *deres* sociale og økonomiske forhold i orden efter det kaos, som næsten altid ligger i spiritusmisbrugets kølvand.

De vanskeligste tilfælde henvises til selskabets psykiater til behandling. Han har som andre af denne profession fuldt op at gøre, og jeg glæder mig til, at vor tid, som har opfundet den psykiatriske behandling, også snart opfinder en metode, hvorved der kan skaffes psykiatere i tilstrækkeligt antal. Herunder også en langt bedre mulighed for at intensivere denne behandling ved hospitalisering. Det er mit håb, at fremtiden kan fylde vilkåret om psykiatrisk behandling med et indhold af social-psykiatrisk bistand til de mange, som har så alvorlige vanskeligheder, at alt er forgæves uden den lægelige sagkundskabs medvirken.

Beboernes pårørende træder vi i reglen ikke i forbindelse med, men afventer helst den dag, hvor den fortabte søn kan komme hjem i betalt tøj, med penge på lommen og fast arbejde. Kun i de tilfælde, hvor vi mener, at familien kan være til hjælp, opsøges den, men principielt mener vi, at det gælder om at vinde den unge mand først — går man den anden vej, forøges risikoen for et brud med ham, da forholdet til forældrene ofte er meget spændt.

Den individuelle behandling er alene ikke nok — den kan medføre en fare og en hæmning for det sociale aspekt. Vi regner med en vis gruppeterapeutisk virkning i selve opholdet, men vi ville egentlig gerne igangsætte flere virkninger, f. eks. ved ugentlige diskussionsaftener. Vi har dog det fælles kaffebord kl. 21, og der udspilles ofte en varm og hidsig debat om problemer, som er aktuelle for ungdom og for mennesker i det hele taget.

Afvikling og tilsyn efter opholdet.

En behandling, som sigter på hele personligheden, må naturligvis følges op af en kontakt efter at den unge er rejst fra os — til et ægteskab, til et værelse, til militæret eller hvor han nu har kunnet slå sig ned.

Pr. 1. oktober havde vi tilsyn med 21 klienter — det vil sige, at der endnu var kontakt med halvdelen af alle, der i to år har boet hos os.

En endelig fastlæggelse af hele efterbehandlingen er ikke sket og venter på en ordning, men givet er det, at det har vist sig, at i de tilfælde, hvor vi har kunnet videreføre tilsynet, har det haft en gavnlig indflydelse på klienten, bl. a. på den måde,

at han har kunnet komme på besøg, overnatte og sludre om gamle dage på „Brøndbyhus“. Særlig betydning har det for de klienter, der nu er soldater rundt om, at de har et sted at tage hen på orlov.

Resultater og erfaringer.

Det er endnu for tidligt at bedømme, om den særlige behandling i tilsyn har kunnet give resultater. Jeg har prøvet at lave to oversigter over recidiv med ny kriminalitet, der allerede er kommet.

I tabel I vises det samlede klientel og recidivet, og i tabel II har jeg dels udskilt de 20 klienter, som 1. oktober 1958 opholdt sig på „Brøndbyhus“, og opstillet de klienter, som opholdt sig i mindre end 4 uger, for sig selv.

Tabel I.

Prøveløsladte fra ungdomsfængsel.....	5	genindsat	1
» » statsfængsel.....	1	»	1
Prøveudskrevne fra sindssygehospital.....	2	genindlagt	0
Betinget dømte eller tiltalefrafald	72	recidiveret til fængsel.	15
Alle optagne i 20 md.....	80	tilbagefald	17

Tabel II.

Afvikling	Ophold mindre end 4 uger	Recidiv	Ophold længere end 4 uger	Recidiv
Normalt afrejste	1	0	43	5
Bortgæede.....	3	3	0	0
Bortviste.....	8	5	2	1
Anholte.....	1	1	2	2
Ialt....	13	9	47	8

Tabel II viser, at der er et stort recidiv mellem de korttids-anbragte — i deres fiasko eller succes mener jeg, at „Brøndbyhus“ ikke kan have andel.

At 8 klienter af 47, som vi synes, at vi har gjort et stykke arbejde med, er recidiveret, giver os det indtryk, at arbejdet ikke vil være resultatløst, men vi må selvfølgelig se, hvorledes de 39 ikke-recidiveredes forhold over en længere periode udvikler sig.

Ved etableringen af „Brøndbyhus“ har selskabet bl. a. ønsket at indhente erfaringer, som kan være af betydning for det af

straffelovskommissionen i dens i 1953 afgivne betænkning om en særlig forsorgspræget sanktion med bestemte pålæg, som de dømte skal underkaste sig — f. eks. i et bestemt tidsrum tage ophold i en institution.

Dels er det for tidligt at dømme om vore resultater og dels mener jeg ikke, at de alene kan sigte mod et bestemt lovforslag. — Vi har gennem næsten 2 år udført vort arbejde under den nugældende lov og kan formentlig fortsætte med at lade opholdet på „Brøndbyhus“ være en *næsten frivillig* konsekvens af tilsyn og vilkår. Jeg har berørt problemerne ved en mere tvangsmæssig anbringelse, som efter mit skøn ikke vil umuliggøre arbejdet — særligt ikke hvis der i almindelighed anlægges en ny kurs overfor de særligt vanskelige betinget domfældte, som jeg alene beskæftiger mig med her.

Direkte er det bedre, at jeg besvarer dette spørgsmål: Har den betingede dom med tilsyn, således som instituttet er idag, tilstrækkelig forebyggende virkning overfor den del af de unge domfældte, som er prædestinerede for en kriminel fremtid med frihedsberøvelse til følge?

Mit svar må blive benægtende. Med særlig interesse har jeg søgt at dømme om instituttets special- og generalpræventive virkninger og fra min berøring med mange unge lovovertredere og deres kammerater, som også har „en betinget“, og mit samlede indtryk er, at domfældelsen, tilsynet og hele den juridiske og forsorgsmæssige praksis ikke øver den ønskelige og maksimale opnåelige virkning. — Jeg tror, at forsorgsdommene vil imødekomme visse af vore ønsker.

Den første nødvendighed er, at man på én eller anden måde får understreget, at „den tunge ende“ af de betinget domfældte trænger til en anden behandling og sanktion end flertallet. Det forekommer mig, at den grovere del af klientellet ligesom drukner i den „pæne“ sanktion og i ly af instituttets humane karakter og velmente venlighed driver gæk med myndighederne — til skade for alle parter. Det virker stærkt, at den praksis næsten er fast, at en betinget dom ikke afsones, før der er ny og grovere kriminalitet. Med dette som baggrund kan tilsynsarbejdet — som jo ikke er spejdersport eller velgørenhed, men effektivering af dommens hensigt — svækkes i sin stilling til dette klientel.

Den betingede domfældelses historie rummer i nyeste tid en udvikling, hvor der lægges mere og mere vægt på tilsynet — forslaget om forsorgsdomme er set med mine øjne et skridt længere ad samme vej — men da må det være en forudsætning, at der etableres et mere intimt samspil mellem på den ene side de myndigheder, som intenst søgte den rigtige sanktion og de rigtige vilkår og på den anden side den myndighed, som er sat til at realisere dette domsindhold i kriminalforsorg.

Ved nuværende og fremtidige domfældelser forekommer der

mig at være et problem, hvis løsning jeg ikke ser. Hvis man antager, at den del af de unge, som jeg her har omtalt, og som står lige „på vippen“ til en ubetinget dom, udgør en særlig gruppe, så står man ofte i det dilemma, at deres handlinger efter juridisk vurdering ikke kan danne basis for en straffetid, som på én gang er en trussel eller som omsat til frihedsberøvelse giver mulighed for tilstrækkelig langvarig behandling — men fra et socialt og lægeligt skøn rummer deres adfærd ofte en række problemer, som gør, at de er fuldt så farlige og samfundsmæssigt skadelige, som den der afsondres i fængsel. Dette er vel allerede grunden til, at vi ofte står overfor tilfælde, hvor det ud fra saglighed er blevet resultatet, at klienten er blevet sparsomt „dømt“ med straffetid — men er rigeligt udstyret med vilkår. Følgerne af dette i tilsynsarbejdet er ganske åbenbare svagheder — særligt når lange varetægtsfradrag har udhulet straffetiden.

Forsorgsdommene vil komme noget udenom dette problem og vil med sin opremsning af flere forskellige sanktioner imødekomme den differentierede behandling, som dette klientel trænger til. Man vil med fordel for de bedste undgå den hæmning, der kan ligge i, at de trods alt føler sig straffet med fængsel og viser tilbøjelighed til at udsætte „et nyt liv“ til efter prøve og tilsynstid. Iøvrigt tillader jeg mig at rejse kritik mod det i betænkningen pag. 42 anførte om „Frivillighed og tvangsmidler bag forsorgen“ — man må finde smidigere og hurtigere hjælpemidler, der inspireret af ordet forsorgsdom skaber kontakt mellem dommer og forsorgsmand.

Vi synes, at vi i den velindrettede institution „Brøndbyhus“ har fået et hjælpemiddel i vort arbejde, og vi mener, at der kan gøres noget for dette klientel. Vi håber, at vi kan medvirke i kriminalforsorgen på saglig og human basis, og at vi må få den støtte, uden hvilken vort arbejde vanskeliggøres og risikerer at tabe i virkning.